

53/1. LILIOM ÓVODA

1094 Budapest, Liliom u. 15.

36-1-215-00-97

liliomovoda@freemail.hu

MOZGÁS–JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM

A programot készítette:

**Liliom Óvoda
Testülete**

A program benyújtója:

**Végh Edit
Óvodavezető**

2013. március

TARTALOM

BEVEZETŐ

1. Az óvoda hivatalos adatai	4.
1.1. Helyzetelemzés	4.
1.2. A program erőforrásai	5.
1.2.1. Személyi feltételek	5.
1.2.2. Továbbképzés	6.
1.2.3. Tárgyi feltételek	6.
1.2.4. Eszközrendszer	7.
2. MOZGÁS – JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM CÉLJA	8.
2.1. Gyermekkép	9.
2.2. Óvodakép	9.
3. MOZGÁS –JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM FELADATAI	10.
3.1. Egészséges életmód alakítása	10.
3.1.1. Gondozás	10.
3.1.2. Pihenés	10.
3.1.3. Levegőzés	10.
3.1.4. Egészséges táplálkozás	11.
3.1.5. Egészségvédelem, prevenció	11.
3.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása	12.
3.3. Gyermekvédelem	14.
3.4. Integráció az óvodában	16.
3.5. Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	20.
3.5.1. Anyanyelvi nevelés	20.
3.5.2. Értelmi nevelés	20.
4. MOZGÁS – JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM TARTALMA	21.
4.1. Mozgás	21.
4.1.1. Szabad játék	22.
4.1.1.1. Tartalma	22.
4.1.2. Mozgás kötelező foglalkozásokon	22.
4.1.2.1. Testnevelésfoglalkozások	23.
4.1.2.2. Mozgás szervezése foglalkozásokon	24.
4.1.2.3. Tartalma	25.
4.2.1. Mindennapi átmozgató, frissítő torna	26.
4.3. Úszásfoglalkozások	27.
4.3.1. Az oktatás szakaszai	28.
4.3.1.1. Első szakasz – Vízhezszoktató tréning	28.
4.3.1.2. Második szakasz – Kezdő tréning	28.
4.3.1.3. Harmadik szakasz – Haladó tréning	29.
4.3.2. SNI-s gyermekek úszás foglalkozása	29.
4.4. Játék	30.
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK	32.
5.1. Személyi feltételek	32.
5.2. Csoportszervezés elvei	32.
5.3. Tárgyi feltételek	32.
5.4. Óvodai élet megszervezése	32.

5.5. Az óvoda kapcsolatrendszere	33.
6. MOZGÁS – JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI	36.
6.1. Mese – vers	36.
6.2. Zenei nevelés Énez – Zene, énekes játék	37.
6.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka	39.
6.4. A külső világ tevékeny megismerése	40.
6.5. Munkajellegű tevékenységek	43.
6.6. Tanulás	44.
Felhasznált irodalom	46.
Legitimációs záradék	47.
Intézkedések	49.

MOZGÁS – JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM

BEVEZETŐ

1. Az óvoda hivatalos adatai

Elnevezése:	LILIOM ÓVODA
Címe:	1094 Budapest, Liliom u.15. sz.
Telefonszáma/fax:	1/2150097
E-mail címe:	liliomovoda@gmail.com
Óvoda fenntartó:	BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK POLGÁRMESTERI HIVATALA
Alapítás éve:	1995.
Alapító Okirat száma:	8/1996/I.16/10. sz. Ferencvárosi Önkormányzat
Férőhelyek száma:	150
Csoportok száma:	6

1.1.Helyzetelemzés

Óvodánk 1996.január 05-én nyitotta meg kapuit a ferencvárosi gyermekek előtt. A Ferencváros megújuló városrészében – lakóépületben elhelyezkedő, de óvodának épített intézmény.

150 kisgyermek élvezheti a játék örömét az óvoda hat jól felszerelt csoportjában.

Óvodánk rendelkezik tornateremmel, ahol a mozgásfejlesztés különböző területein jártas óvónők foglalkoznak a gyermekkel. Hasznosítjuk a gyógytestnevelés preventív mozgásanyagát a kisebb rendellenességek megelőzésére, korrigálására, az esztétikus mozgáselmélet elemeit, az Ayres terápiában alkalmazott eszközök adta lehetőségeket, hogy az örömteli, érdekes foglalkozások közben fejlődjön a gyermek erőnléte, téri tájékozódóképessége, önismerete, társához való viszonya.

A mozgásfejlesztés másik azonos értékű színtere az uszoda, ahol a sajátos közeg, a víz jótékony hatásán keresztül segítjük a gyermek idegrendszerének fejlődését, érését, miközben úszni is megtanul. A foglalkozásokat hydrotherápiás rehabilitációs gimnasztikában járatos, szakképzett szakedző tartja. Munkáját a csoport óvónői és dadusa is segítik.

Városi óvodaként udvarunk kicsi, ezért az intézményünkön belüli mozgáshetőségeket kirándulásokkal, sétákkal, egészítjük ki.

Óvodánk a megújuló városrészben van, ahol az új összkomfortos és régi korszerűtlen épületek lakásaiban, különböző anyagi és kulturális szinten élő családok vegyes összetételű gyermekeit neveljük.

Programunk a mozgásra és játékra épül. Ezen területen tudunk a legtöbbet tenni óvodásainkért, mert a tárgyi és személyi feltételek ezeken a területe-

ken szolgálják legjobban a gyermekek fejlődését.

1.2. A program erőforrásai

1.2.1. Személyi feltételek

Alkalmazottak száma:	1	fő	óvodavezető
	12	fő	óvodapedagógus
	1	fő	úszásoktató
	6	fő	dajka
	1	fő	óvodatitkár
	2	fő	konyhai dolgozó
	<u>1</u>	<u>fő</u>	<u>fűtő</u>
Összesen:	24	fő	

Az óvodapedagógusok és az úszásoktató felsőfokú végzettségűek.
A dajkák valamennyien dajkaképesítéssel rendelkeznek.
A konyhai dolgozók közétkeztetési-szakács és dajka képesítésűek.
Az óvodatitkár közgazdasági érettségivel rendelkezik.
A fűtő gázkazánfűtő szakképesítésű érettségizett kolléga.
Uszodavíz-kezelő státusz jelenleg nincs, ezt a feladatot az óvoda fűtője végzi – minimális illetménykiegészítést kap a feladat ellátásáért.
Ez a tevékenység szakképesítéshez kötött – így rendelkezik a Környezet-gazdálkodási Intézet által szervezett tanfolyami végzettséggel.

- A jelenlegi személyi feltételek biztosítása mellett igyekszünk a jelentősen több feladat ellátását
    - uszoda – öltöztetés, hajszárítás
    - vendégforgalom utáni takarítás
- jobb munkaszervezéssel, a munkaidővel való ésszerűbb gazdálkodással, a többletmunka anyagi és erkölcsi elismerésével megoldani.

Az óvoda teljes nyitvatartása alatt a nevelőmunkát óvodapedagógus végzi.

Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja.
Az óvodapedagógus párok összhangban végzik tervező munkájukat, a feladatokat megosztják, nevelési gyakorlatukat egyeztetik.
/ Napi 2 óra átfedési idő áll rendelkezésükre. /

Az óvodapedagógusok szorosan együttműködnek a gyermekek fejlődését segítő munkatársakkal – a csoport dajkájával, úszásoktatóval, fejlesztőpedagógussal, logopédussal, pszichológussal, és a külsős munkatársakkal pl. tanfolyamvezető.

A csoportok óvodapedagógusai egyenlően felelnek a kidolgozott információs rendszer működtetéséért.

53/6. LILIOM ÓVODA

A tervező és értékelő munkába – a feladatrendszer, munka tevékenység területén a csoport dajkáját be kell vonni a nevelő partner szemléletet érvényre kell juttatni.

Az óvoda vezetője irányítja és koordinálja az óvodában folyó pedagógiai, tanügyigazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, minőségirányítási, menedzselési feladatokat.

A feladatok ellátásában a munkaköri leírások szerint működnek közre az óvoda és a gazdasági egység dolgozói.

A vezető feladatát a lehetőségek legjobb felhasználásával látja el, hogy a munka jól szervezett legyen, álljon rendelkezésre a megfelelő, szükséges és biztonságos feltétel, az óvoda dolgozói önállóan és felelőséggel végezzék feladataikat, ki – ki szerepe szerint.

A gondozott kert , játszóudvar megtartásához, nagyobb karbantartásához külsős szakembert, kertészt bízunk meg. Udvarunk garázsfordómen helyezkedik el, ezért minden beavatkozás külön szakértelmet kíván.

1.2.2. Továbbképzés

Az óvodában dolgozó óvodapedagógusoknak és egyéb alkalmazottaknak egyaránt fontos a folyamatos tanulás, az ismeretek gazdagítása, bővítése. A továbbképzések összhangban állnak programunk tartalmával.

1.2.3. Tárgyi feltételek

Az épület mérete: 1.300 m², amely magába foglalja a 6 foglalkoztatót, melyek mérete, egyenként 50 m² . A földszinten két, az emeleten négy csoportszoba található.

Négy csoportnak saját, két csoportnak közös mosdóhelyisége van, melyek tágasak, korszerűek. Minden mosdóban van intim wc, mozgássérült gyermekeket fogadó földszinti csoportok mosdójában kapaszkodó, zsámoly.

A gyermekek egy kétszárnyas földszinti öltözőben öltözködnek, mely a tágas 200m²-es zsidobongóval egy légtérben helyezkedik el.

Az óvoda épületébe lépéstől átlátható az óvoda belső tere. Az emeleti rész „galériás” megoldása, a belmagasság (13 méter) nagysága, a világítótető adta természetes tér és fény lehetőséget ad sok növény elhelyezésére, az évszakoknak megfelelő nivós dekorálásra, az ünnepek és különböző programok közös élvezésére, a gyermekek mozgásterének megnövelésére. A zsidobongóból nyílik a vezetői és titkári iroda, így a szülőkkel és a kollégákkal, sokkal közvetlenebb kapcsolat alakulhatott ki.

A földszinten található a melegítőkonyha, melyet étellift köt össze az emeleti tálalókönyhával. Az étkezésekhez zsúrkocsival szállítjuk az ételt a foglalkoztatókba.

Az uszoda is a földszinten kapott helyet / 7,2 x 3,8 / 15m³-es, 0,70 m mélységű, az óvodás korosztály számára épített tanmedence, kiszolgálóhelyiségeivel együtt.

53/7. LILIOM ÓVODA

A dolgozók öltözői is a földszinten vannak.

Az emeletre központi helyen elhelyezett lépcső vezet.

A négy foglalkoztatón kívül itt található a tornaterem 82m², szertárral, a meseszoba, a ” piszkos szoba”, a testületi, orvosi, logopédiai, háztartási szoba, valamint a szertár, raktár, felnőttek mellékhelyiségei..

Az óvoda komfortos, nagyon esztétikusan berendezett és felszerelt.

Az óvoda udvara: 1996 óta működik az óvoda és mára sikerült kialakítani, felszerelni az udvart, hogy a játék és nevelés kellemes színterül szolgáljon.

Óvodánk lakóépületben helyezkedik el, nagy odafigyelést igényel részünkről, hogy a tulajdonos lakótársak zavarása nélkül működtessük az óvodát.

1.2.4. Eszközrendszer

Az első beruházás, a folyamatos, gondos, részben önálló gazdálkodás révén minden eszköz rendelkezésünkre áll a színvonalas pedagógiai munkához, programunk további elmélyítéséhez.

Amiben fejlesztés szükséges:

Ld. eszközrendszer.

Saját erőből és források felkutatásával, önkormányzati segítséggel valósítjuk meg a folyamatos

A törvényben előírt eszközrendszer biztosítása az önkormányzat részéről segítő, folyamatos, amely a helyi adottságok figyelembe vételével valósul meg.

2. MOZGÁS - JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM CÉLJA

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése, az egyenlő hozzáférés biztosítása.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Nevelőmunkánk során a családi nevelésre építünk, a családokkal szorosan együttműködünk, azt kiegészítjük, esetenként a családi nevelés hiányainak pótlását felvállaljuk.

Integrált nevelési elv érvényesítése – a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése egészségesen fejlődő gyermekekkel.

Feladatunk:

- egészséges testi- lelki, értelmi, érzelmi, szociális fejlődés biztosítása, szükségletek kielégítése
- a személyiség gazdagítása - tevékeny, élményekben gazdag légkörben, hagyományok alakítása, ápolása
- a gyermek segítése, hogy - egyéni képességeihez mérten fejletté, önmagát (gondolatait, érzéseit) kifejezni képessé váljon
- a j á t é k k ö z p o n t ú életmód kialakítása, kiemelt m o z g á s n e v e l é s óvodába lépéstől az iskolakészültségig
- a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásfeladatok differenciált

biztosítása

-mindennapos egészségfejlesztő testmozgás biztosítása-kisebb intenzitású mozgások (leülés,felállás,lassú séták..), valamint olyan mozgásformák,melyek már kimutathatóan kedvező egészségügyi hatásokkal rendelkeznek-futások, tánc, udvaron végezhető mozgások folyamatos jelenléte az óvodai mindennapokban.

- lokomotoros, stabilitási, és finommotoros mozgáskészségek fejlődésének biztosítása

- a k ö r n y e z e t t u d a t o s, egészséges életmódra nevelés

- a k o m p e t e n c i a alapú feladatmeghatározás

2.1. Gyermekkép

A gyermek mint legfőbb érték-a gyermek áll az első helyen, ő a legértékesebb.

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

Folyamatosan fejlődő személyiség, fejlődését a genetikai adottságok, az érés és a környezeti hatások határozzák meg.

Életkori szakaszonként és egyénenként más és más testi és lelki szükségletei vannak, melyeket nekünk az óvodai nevelési környezetben mindenképp figyelembe kell vennünk!

Személyisége kibontakoztatásában segítenünk kell!Meghatározó az őt körülvevő tárgyi és személyi környezet.

0 Interperszonális kapcsolatok alakulásában

1

- saját személyes hozzáállásunkkal,gyermekközpontú, befogadó magatartásunkkal olyan mintát közvetítünk minden gyermek számára, hogy annak utánzásával, követésével képes lesz kapcsolatfelvételre, együttműködésre, konfliktusok kezelésére.

Törekszünk arra nevelni a gyermekeket, hogy az emberek különböznek egymástól, ezt fogadják el, értsék meg és ehhez nekünk mintaként kell szolgálnunk a gyermekek előtt.

Éntudata, énképe, önismerete fejlődjön, önértékelése alakuljon ki.

Viselkedésében, mozgásában, természeti és társadalmi környezetében, szemléletében legyen érzékeny az esztétikum jelenlétére létrehozására és megóvására.

Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, a magas színvonalú szeretetteljes nevelést és az esetleges meglévő hátrányok csökkentését, előítéletek kibontakozása nélkül!!

.

2.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője kell hogy legyen a gyermek óvodába lépésétől az iskolába lépésig.

Óvodánkról alkotott benyomások, az összkép formálásának elsődleges alakítói mi magunk az itt dolgozók, közösségünk.

Célunk olyanná formálni az óvodaképet, mely egyszerre sugározza a harmóniát, a biztonságot és a magas fokú szakmaiságot,biztosítsa a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő

53/10. LILIOM ÓVODA

fejlődési ütem figyelembe vételével. Fontos hangsúlyként a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésének segítése és biztosítása.

Külső megnyilvánulási formái egyrészt a környező tárgyi világban, másik oldalról az emberi kapcsolatokban jelentkeznek.

A mindig tiszta, barátságos, tudatosan fejlődő környezet az, melyet megteremtve igyekszünk óvodánk világát közelíteni a gyermekek, a szülők, a külső szemlélők, a hozzánk érkezők elvárásaihoz, igényeihez – a környezettudatos szemlélet és magatartás formálásával.

Az interperszonális kapcsolatok legfőbb jellemzője a nyitottság és tolerancia.

A gyermeket mindig elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezze. Segítenünk kell egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatását, a személyiségükhöz igazított pedagógiai hatások, módszerek alkalmazásával.

Kiemelten hangsúlyozzuk a partnerviszony jelentőségét a nevelők és a szülők között. Szeretnénk elérni mindkét oldalról egy olyan attitűdöt, melyet a bizalom, az együttműködni akarás jellemez.

„A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.”

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok-migráns családok-gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.”
(363/2012. (XII.17.) Kormány Rendelet –Óvodai nevelés országos alapprogramja)

3. MOZGÁS - JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM FELADATAI

/ Az óvodai nevelés általános feladatai /

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

- egészséges életmód alakítása
- érzelmi, erkölcsi, és közösségi nevelés
- anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Cél:

- Gyermek egészséges bioritmusának kialakítása.
- Egyézségük megóvása, védelme, megőrzése.
- Érezzék és tudják, hogy az egészség érték védeni, őrizni kell.
- Környezetvédelméhez, annak megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- SNI-s gyermekeknek sérülés-specifikus segítség nyújtás.

Feladat:

- A gyermekek gondozása, testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésük elősegítése.

- A gyermekek testi képességeinek fejlesztése
-A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
-Az egészséges életmód alakítása: testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegség megelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

- Az alábbi nevelési feladatokkal a gyermekek környezettudatos szemléletét alakítjuk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet fenntartása, javítása.

-Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása, a megfelelő szakemberrel, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve.

3.1.1. Gondozás

- Egészséges, higiénikus környezetben, gondos, nevelő és gyermek bensőséges kapcsolatában a gyakorlás során sajátítják el a gyermekek az egészségügyi szokásokat, a kulturált étkezés szabályait. Igényessé válnak személyük gondozottságára.
- Ruházatuk legyen kényelmes az időjárásnak megfelelő, mely biztosítja a jó közérzetet.
- A wc használatánál kialakításra került az „intim” wc.
- Az SNI-s gyermekeknek kellő időt biztosítunk a gondozási feladatok során.
- Szomatopedagógussal együtt meghatározzuk a szükséges segítségnyújtás módját.

3.1.2. Pihenés:

- Nyugodt légkörben, kényelmesen pizsamába öltözve – mesével, halk zenével biztosítjuk a pihenés feltételeit.
- Az SNI-s gyermekek részére szükség szerint biztosítjuk a nyugodt, kényelmes testhelyzetet.

3.1.3. Levegőzés (mozgásigény kielégítése):

A kicsi, de jól felszerelt udvar biztonságos környezetet nyújt a gyermekek változatos - szabad levegőn való tartózkodásához, mozgásához valamint

környezettudatos fejlődéséhez. A mozgáshoz különféle eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére udvaron és az épületben egyaránt. A nagyobb csoportok, ha lehetőségük van az óvoda környékének felfedezésére sétákat iktatnak be.

Levegőzés során az SNI-s gyermekeket is bevonjuk a játékokba, segítjük és biztatjuk őket. Sétáknál szüleik segítségét kérjük.

3.1.4. Egészséges táplálkozás:

A családok részére „étkezés” falitáblánkon rendszeresen ajánlunk recepteket, cikkeket, tájékoztatást adunk az óvodai étrendről. Az óvodai étrend változatos. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő étvágyát nem erőltetjük az ételt, csak kínáljuk. Új ízekkel próbáljuk megismertetni őket. Az étkeztető céggel állandó kapcsolatunk van, jelzéseinket próbálják figyelembe venni, megoldani. Folyamatosan biztosítjuk a folyadékpótlást - víztisztítóval szűrt vízzel. Különleges étkezési igényű gyermekekre külön figyelmet fordítunk. Beszélünk szülővel, orvossal, az étkezést biztosító céggel és valamennyi kolléga megismeri az adott betegséghez rendelt étrendet – mit szabad és mit nem szabad a gyermeknek enni -és a gyermeket, gyermekeket személy szerint is, hogy helyettesítés esetén minden információval bírjanak.

3.1.5. Egészségvédelem, prevenció:

A gyermekek számára az egészséges életmód szabályainak ismerete és alkalmazása egyben az egészség védelmét is jelenti. A gyermek megismerésének alapja a tájékozódás a gyermek egészségi állapotáról, betegségeiről – ennek rögzítése az anamnézis lapban – az „eltérések”-re való odafigyelés.

Szükség szerint látogatja az óvoda orvosa az óvodát és végez vizsgálatot. A Ferencvárosban a szűrésekről megállapodás alapján látogatja a védőnő az intézményeket.

Testi épség védelme érdekében rendszeresen felülvizsgáljuk az óvoda berendezési tárgyait, eszközeit, hogy minél kevesebb baleset történhessen. A gyermekeket a balesetek elkerülése érdekében önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük. Megismertetjük az épületben és az udvaron betartandó szabályokat. Az óvodáskornak megfelelő szinten gyakoroltatjuk a tűzvédelmi szabályzatban és a katasztrófavédelmi programban előírtakat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- önállóan és megfelelő sorrendben, tempóban tudnak öltözködni,
- önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, megmossák a fogukat, szükség szerint megfésülködnek, használják a zsebkendőt,
- szívesen fogyasztanak és kóstolnak meg minden ételt, önállóan el tudják dönteni miből mennyit kérnek,
- kialakul étkezési kultúrájuk az esztétika és higiénia szintjén is,
- saját és társas környezetük rendjét igyekeznek megteremteni, megtartani.
- megismerik a baleset-megelőzés szabályait.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségnevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek viselkedését érzelmei vezérik, személyiségén belül érzelmei dominálnak. Nagyon fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

Érzelmileg kiegyensúlyozott, nyílt, vállalkozó kedvű gyermekek nevelése, akik megfelelő kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek és kialakul bennük az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség egymás iránt.

A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, mint pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség és akaratának, ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás és normarendszerének megalapozása.

Feladatunk:

-Derűs, családi, kiegyensúlyozott, szeretettel átszőtt légkör megteremtése, mely érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára

Mindennek megvalósulása érdekében fontos, hogy már az óvodába kerüléskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermekeket. Az óvodapedagógus és a dajka legyen feltétel nélkül elfogadó, nevelőmunkájuk egészét hassa át a szeretet, segítő szándék, türelem, önzetlenség és tapintat. Az óvodapedagógus-gyermek, dajka - gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatát a pozitív érzelmi attitűd, kölcsönös bizalom jellemezze, mely segíti az együttműködés és a társas kapcsolatok alakulását.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatuk alakulását, támogassa önkifejező és önérvényesítő törekvéseiket.

A gyermekek természetes társas szükségleteinek kielégítése mellett neveljen a különbözőségek elfogadására, egymás tiszteletére és toleranciára.

-Segítse az óvoda a gyermek nyitottságára építve, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét.

-A közösségben átélt élmények együttes tevékenységek szervezésével a gyermekek akaratát és erkölcsi tulajdonságainak megalapozása. Érzelmi biztonságuk kialakulásának egyik alapfeltétele a szokás- és normarendszerük megalapozása, következetes betartása.

-Séták, kirándulások, változatos tevékenységek során a szűkebb és tágabb környezettel való megismerkedtetés, rácsodálkoztatás, érzelmi kötődés kialakítása.

-Az óvodapedagógus és az óvoda többi dolgozója részéről modellértékű magatartás, bánásmód és kommunikáció közvetítése.

-A nehezen szocializálható, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű valamint a kiemelkedő képességű gyermekek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése, szükséges esetben megfelelő szakemberek bevonása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek kötődnek az óvodához, az óvodapedagógusokhoz, a dajkához és a csoporttársaikhoz.
- Környezetükben jól eligazodnak, képessé válnak a kapcsolatteremtésre és együttműködésre felnőttekkel, gyerekekkel egyaránt.
- Képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban, kompetensnek érzik magukat.
- Éntudatuk kialakult, érzelmeiket érthetően kifejezik, szándékaikat képesek érvényesíteni.
- Társas kapcsolataik megszilárdultak, baráti kapcsolatokat könnyen kialakítanak.
- Elfogadják és tolerálják hogy az emberek különbözőek és szükség esetén a tőlük elvárható módon segítséget nyújtanak.
- Képesek vágyaik teljesülésének késleltetésére /önfegyelem/, a kudarcok elviselésére.
- Képesek az akadályokat leküzdeni és a felmerülő problémákat önállóan, változatos módon megoldani.
- A szabályokat könnyen elfogadják és betartják /szabálytudat/.
- Az elkezdett tevékenységet befejezik /feladattudat/.
- Kialakul a szülőföldhöz való kötődés, tisztelik és becsülik szűkebb és tágabb környezetüket, fejlődik hazaszeretetük.
- Az alapvető viselkedési normákat követik.
- Magatartásuk érzelem- és indulatvezéreltsége csökken.
- A gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságai, szokás és normarendszere megalapozott.

3.3. Gyermekvédelem

„...a gyermekvédelem egy adott ország azon komplex tevékenységrendszere, melyet a gyermeki szükségletek és jogok minél maradéktalanabb érvényesíthetősége érdekében alakítanak ki problémamegelőző és problémakezelő céllal.”

A gyermekvédelmi munkában csak a családdal együttműködve tudunk előbbre lépni, ezért törekszünk a családcentrikus szemléletre. Partnerünk jogait ugyanúgy tiszteletben tartjuk, mint az általunk nevelt gyermekekét.

Cél

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek személyisége korukhoz mértén kiteljesedjen és önmagához mértén a lehető legjobban fejlődjön.

Az SNI-s gyermekek fejlesztésének biztosítása, megelőzve a „másság” negatív érzésének kialakulását és elősegíteni, hogy a többi gyermek is természetesen fogadja – a társadalomban is jelenlévő- „másságot”.

A Köznevelési Törvény átfogóan szabályozza a gyermeki jogokat.

Minden pedagógus kötelessége

- A ,2011.évi CXCV.törvény-a Nemzeti Köznevelésről
- Gyermekvédelmi feladatok ellátásában való közreműködés.
- Biztosítani az intézményben a gyermek személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartó légkört és feltételeket, megóvni a gyermekeket a testi-lelki erőszakkal szemben.
- Hivatali titoktartás kötelezettségének betartása.

Óvodavezető feladatai

„, A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel...a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerének működéséért, a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért,a gyermekek, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.” /KT./

- A gyermekek érdekeinek érvényesítése, tudatosítása, az érvényesítés ellenőrzése.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme.
- A gyermekvédelmi feladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
- Együttműködés a gyermekvédelemben érdekelt szervekkel, személyekkel, hatóságokkal.

Gyermekvédelmi felelős feladatai

- A pedagógusok gyermekvédelmi munkájának a koordinálása felderítő tevékenységük elősegítése.

53/16. LILIOM ÓVODA

- A családdal és a családot segítő szakemberekkel közösen együttműködve a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmak kiküszöbölése, testi-lelki, erkölcsi károsodástól való megvédése illetve a veszélyeztető hatások ellensúlyozása.
- A nevelési év elején a gyermekvédelmi feladatok megtervezése.
- A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapításának segítése és szorgalmazása.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett és sajátos nevelési igényű gyermekek számának felmérése, azok nyilvántartásba vétele a csoportban dolgozó óvodapedagógusok segítségével.
- Szükséges esetben családlátogatás végzése.
- Segítségnyújtás a segélykérelmek elkészítésében.
- Folyamatos kapcsolattartás általában és konkrét esetekben a Nevelési Tanácsadóval, a gyámhatósággal, a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőikkel.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, kapcsolatfelvétel az illetékes szervekkel. / Gyermejköltségi Szolgálat, védőnő, orvos, jegyző, stb./
- A szülők tájékoztatása jogaikról és, hogy egyes esetekben hol, kihez és mikor fordulhatnak.

Óvodapedagógusok feladatai

- Gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása az óvodán belül, szükség esetén óvó-védő intézkedésre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadásának elősegítése.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél alaposabb megismerni.
- A problémákat, a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet okozta tünetek felismerése, okok feltárása és ha szükséges, szakember segítségének kérése.
- Felzárkóztatás, tehetség gondozás.
- Az integrált nevelés elősegítése a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslattal elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- Szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése.

Sikerkritérium

Sikeresnek mondhatjuk a tevékenységünket, ha minden gyermek önmagához képest fejlődik, jól érzi magát az óvodában és korának, fejlettségének megfelelően képessé válik életfeladatainak elvégzésére,
ha a hátrányokat sikerül csökkentenünk vagy legalább szinten tartanunk.
ha a tehetség kivirágozhat.
ha a családok a nevelési funkcióikat igyekeznek teljesíteni.

3.4. Integráció az óvodában

Óvodánk kollektívája eddig is kiemelt figyelemmel fordult a *differenciált bánásmódot kiemelt figyelmet* igénylő gyermekek felé. Az óvodapedagógusok szakmai tudásuknak és pedagógiai tapasztalataiknak megfelelően látták el a gyermekek fejlesztését, szeretetteljes nevelését a csoportban dolgozó dajkák segítségével.

2009-től kötelező feladat-ellátásunkká vált a **sajátos nevelési igényű** gyermekek óvodai ellátása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása a törvényben előírt módon történik, az alapító okiratban meghatározottak szerint.

B.) Alaptevékenységhez kapcsolódó kiegészítő és kiegészítő tevékenység:

80112-6 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése:

Integrálható:

- *értelmi fogyatékos*
- *testi fogyatékos*
- *különleges étkezést igénybe vesz*
- *valamint*

- megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd

„Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a képességeinek megfelelő fejlesztést és rendelkezésére álljanak azok a pedagógiai feltételek, amelyek hozzásegítik őt személyiségének legteljesebb kibontakoztatásához.”

Nevelési programunk, jelenlegi erőforrásai mellett

A fejlesztés célja

A sérülés típusához igazított fejlesztés.

Hátrányok csökkentése.

A beilleszkedés folyamatának segítése, melynek során a gyermek megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait.

A fejlesztés feladata:

- környezeti, tárgyi és személyi feltételek megteremtése, fejlesztése
- csoportszervezés alapelveinek meghatározása
- csoportonként 2 SNI-s gyermek fogadása
- a gyermek családi hátterének megismerése
- a szakszerű fejlesztéshez megfelelő szakemberek bevonása, folyamatos kapcsolattartás az óvoda részéről

- gyermekközösség, felnőttek, szülők felkészítése
- szociális képesség fejlesztése
- szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkör mindenkor nyújtása
- reális énkép kialakulásának segítése
- az együttélés alapvető normáinak való megfelelés fokozott segítése
- óvás az elszigetelődéstől
- szülők segítése

Szakmai kompetencia

A **Ferencvárosi Pedagógiai Szak- és Szakmai Szolgáltató Központtal** párbeszédre alapuló, folyamatosan működő kapcsolat alakult ki.

Óvodánkba hetente jár fejlesztőpedagógus és pszichológus. Szakmai segítséget nyújtanak nekünk a problémával küzdő gyermekek fejlődésének elősegítésében. Rehabilitációs célú foglalkozásokat tartanak.

Az óvoda **logopédusa** a gyermekek beszédének kompetens fejlesztője.

Mozgásvizsgáló Országos szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ a Szakértői Vélemények elkészítésében.

1145 Budapest, Mexikói út 60. 220-6459 mozgasvizsgalo@freemail.hu

Mozgásjavító Általános Iskola segítségnyújtása – megállapodás alapján biztosítja az utazó gyógypedagógust.

1145 Budapest, Mexikói út 60. 251-6900 mozgasjavito@mozgasjavito.hu

Fővárosi 3.sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ a Szakértői Vélemények elkészítésében.

1149 Budapest, Fráter György u.5. 220-4842 harmas. szakertoi@chello.hu

Ferencvárosi Komplex Óvoda, Általános Iskola és egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény segítségnyújtása – megállapodása alapján biztosítja az utazó gyógypedagógust.

1095 Gát u. 6. 215-7381 fkoai@hu.inter.net

1 fő óvodapedagógus fejlesztési szakirányú továbbképzésen vesz részt, mely a csoportban történő fejlesztési ismereteket mélyíti el, lehetőséget adva a legújabb pedagógiai, módszertani ismeretek továbbadására a

Tárgyi feltételek

- uszoda
- tornaterem
/Jó felszereltség. Ayres és más mozgás-fejlesztő eszközök./
- fejlesztő szoba
/ Fejlesztő játékok és eszközök./

Személyi feltételek

- úszásoktató pedagógus
(2 főHRG , 1 fő edzői végzettséggel)
- segítő külsős munkatársak

A fejlesztés alapelvei

-Az SNI-s gyermekekkel foglalkozó pedagógusoknak egyéni fejlesztési tervet kell készítenie, és a fejlesztés eredményét évente legalább egy alkalommal rögzítenie kell.A gyermek fejlesztésével és fejlődésével kapcsolatban folyamatosan tájékoztatni köteles az óvoda vezetőjét és az érintett óvodapedagógusokat.

- Ingergazdag környezet, amely kihasználja a természetes gyermeki érdeklődést, és tevékenységre ösztönöz
- A foglalkozás legyen rendszeres.
Fontos, hogy a gyakorlások alkalmazásával a teljes automatizáció szintjére juttassuk el a gyermekeket.
- Komplexitás: a mozgással kapcsolatos foglalkozások akkor igazán hatékonyak, ha minden nevelési területen figyelmet fordítunk a gyermek tevékenységére. /Pl.:zenei területen – egyenletes lüktetés, ritmus – mozgással, vagy beszéddel, vizuális ritmus kialakítása/
- A fejlődés nyomon követése: a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempója és fejlettségi szintjéhez igazodva történjen a feladatokat és a játékokat fokozatosan nehezítjük.

Fejlesztési területek

Játék és a mozgás

- mozgásfejlődés, elemi mozgások,
- funkciók érése és a játék,
- a testérzékelés zavarai,
- mozgástapasztalatok és a játék,
- fokozott mozgásigény: hiperaktivitás, mozgásterápiák,
- szenzoros integrációs terápia,
- testtudat fejlesztés,
- egyes érzékelési területek,
- az egyensúlyi rendszer fejlesztése,
- a két testfél összerendezése,-szenzoros integráció
- térbeli tájékozódás, mozgás és érzelem, mozgásos játékok,
- népi gyermekjátékok beépítése a mindennapi életbe – körjátékok

53/20. LILIAM ÓVODA

- fontossága /formák bemozgása – írás-előkészítés
- ritmusérzék-fejlesztés

Fejlesztő munkánk végzésének alapja a legkorszerűbb mérési, vizsgálati fejlesztési eljárások ismerete a pedagógiai diagnosztika keretein belül. Az igénynek és lehetőségnek megfelelően beépítése a gyakorlati munkába.
Állandó egyeztetés a szakemberekkel.

A fejlesztés alapja és fő tartalma a mozgásfejlesztés

- rugalmasság
- erő
- tónus
- egyensúly

A fejlesztés kerete

- csoportprogram
- egyéni fejlesztés
- heti rend

**„Nem mindig az az eredmény a nevelésben, amit látunk,
Hanem ami megindul a gyermekben.”**

Integráció formája óvodánkban

Részleges funkcionális integráció

A napirend szerint együtt vannak a gyerekek, a speciális fejlesztésben külön vesznek részt.

Törvényi háttér

Szakértői bizottság javaslata szükséges a gyermek felvételéhez.

.

Különleges étkezési igényű gyerekek esetében

Szakorvosi kivizsgáláson alapuló lelet és diagnózis.
Kapcsolat a kezelő orvossal, szülővel étkeztetést ellátó céggel.
A gyermek fokozott segítése a különleges étkezéssel kapcsolatos szabályok Betartására.
A többi gyermek és az óvodai dolgozók felvilágosítása.

Szóba jöhető betegségek és hozzárendelt diéta

- Coeliakia / glutén mentes diéta /
- Phenylketonuria / speciális a család által elkészített az óvodában külön hűtőszekrényben tárolt étel a fogyasztásig.
- Diabetes / előírás szerinti diéta /

3.5. Anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.5.1. Az anyanyelvi nevelés áthatja az egész óvodai nevelés. Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Cél: Érthető, kifejező beszéd és kommunikáció készségének kialakítása, mely épen őrzi a nyelvünk hagyományos tulajdonságait.

Feladat:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- Beszélni szerető, gyermeki beszédre odafigyelő légkör megteremtése.
- Az óvónő beszéde legyen modell , amely mellőzi a javítgatást és szabályközvetítéssel nyújt példát a gyermek számára.
- Metakommunikációs eszközöket használ.
Beszéd közben arcmimikája mindig legyen derűs, szükség szerint komoly és legfőképpen megnyugtató, tekintete, gesztusai, mozgása természetes.
Az óvodapedagógus készítse a gyermekeket egymás gondolatainak meghallgatására.
- Nyelvi hátrányokkal küzdő gyermekekkel való foglalkozást kezelje kiemelten, csoport és óvodai szinten működjön együtt a logopédussal.
- A nap folyamán többször teremtsen lehetőséget a nyelvi játékokra.
- Gondozza a tehetséges gyermeket.
- A szülők ösztönzése arra, hogy gyermekeikkel sokat beszélgessenek.
- Drámajátékok segítségével a gyermekek kifejezőkészségének, nyelvi kreativitásának fejlesztése, beszédkedvük fokozása.
- A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges időt fordítani.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen beszél, gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja elmondani.
- Érthetően, tisztán, folyamatosan beszél.
- Különböző mondatszerkezeteket és mondatfajtákat alkot.
- Gazdag, aktív szókincsrel fejezi ki magát.
- Metakommunikációs eszközöket használ.
- Másokat türelemmel meghallgat.

3.5.2. Értelmi nevelés

Cél

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire is ismereteire építve biztosítunk a gyermekek számára változatos tevékenységeket, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

Feladat

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése
- a megszerzett tapasztalatok gyakorlása különböző tevékenységekben és élethelyzetekben.
- értelmi képességek fejlesztése- érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség-fejlesztése.
- kreativitás kibontakoztatására ösztönző környezet biztosítása.

4. MOZGÁS - JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM TARTALMA

4.1. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgáskoordináció, a természetes hely, illetve helyzetváltató, és a finommotoros mozgáskészségek tanulásának, intenzív fejlődésének szakasza az óvodás kor, melyet érzelmi biztonságot nyújtó spontán játékokban, azon belül főleg a szabad játékban lehet elősegíteni.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok alkalmazására, a szabad levegő rendszeres kihasználására.

A mozgás a gyermek természetes megnyilvánulási formája, minden funkció fejlődésének alapja. Az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a gyermek fejlődésében. Ebben az életkorban leginkább a mozgástevékenységben szereznek információt környezetükről. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását.

A spontán, a szabad játék keretein belül végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások épüljenek be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, hiszen együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére. -pozitív énkép, önkönröll, érzelem szabályozás, szabálykövetés, társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás .

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

4.1.1. A szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben.

4.2.1. A kötelező foglalkozásokon

4.2.1. testnevelés foglalkozás

4.2.2. a mindennapi átmozgató, frissítő, játékos tornán

4.2.3. úszásfoglalkozásokon

- Cél:**
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgásigény beépítése bioritmusukba.
  - A mozgástanulás elősegítése.
  - Testi és motoros képességek fejlesztése egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével.
  - Szerezzenek sokoldalú mozgástapasztalatokat az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
  - Természetes mozgáskedvük megőrzése.
  - Erő és állóképesség fejlesztése
  - Helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása

- Feladat:**
- Egészséges, edzett gyermekek nevelése.
  - A gyermek életkorának megfelelő terhelés.
  - Lelki feszültség oldása.
  - Mozgáskultúra fejlesztése.
  - Segítsük a gyermek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
  - Az óvodapedagógus legyen modell a gyermek számára a tolerancia kialakulásában.
- az **SNI-s gyermekek segítése az önállóság, az önkiszolgálás, eszközhasználat során.**

4.1.1. Mozgás a szabad játékban

- Cél**
- Minden gyermek találja meg a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

- Feladat**
- Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló mozgásos környezet kialakítása.
  - A gyermekek napirendjében egész nap folyamán biztosított a megfelelő minőségű és számú eszköz, az idő és a hely mozgásos tevékenységhez.
  - Csoportszobában, udvaron egyaránt óvodánk speciális adottságai lehetővé teszik, hogy az óvodai zsidongó tágasságát kihasználva további lehetőségeket keressünk gyermekeink mozgáskedvének megőrzésére, kielégítésére, fejlesztésére.
  - Az eszközök biztosítása a mozgásformákhoz.

- Az SNI-s gyermekek állandó figyelemmel kísérése, bevonása, segítése.
- A természetben megtalálható és házilag elkészíthető eszközök kreatív felhasználása és beépítése a mozgásos játékokba.

4.1.1.1. Tartalma

3-4 évesek

A természetes nagymozgások fejlődését segítjük elő.

A csoportszobában a csúszáshoz, mászáshoz, bújáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk: Greiswald egy-egy eleme, billenő rácshinta - mászó állásban.

Ebben az életkorban a gyermekek gyakran kezdeményeznek csúszó-mászó, bújó játékokat. Igyekszünk ezeket a mozgásos tevékenységeket megerősíteni a szükséges és elégséges szabályok megtartása mellett.

4-5 évesek

Nagyobb hangsúlyt helyezünk a szem-kéz, szem-láb koordinációjára és az egyensúly fejlesztésére.

Ezt szolgálják a különböző célba dobó játékok: kugli, ugróiskola, ugrálókötelezés.

Az egyensúly fejlesztésére hintázó, ringató, pörgő mozgások közben nyílik lehetőség.

Erre a célra különböző hinták: billenő rácshinta, UFÓ, kötélhinta, hintaszék, forgókorong, lépegetők állnak a gyermekek rendelkezésére.

Ezek a mozgások ingerlik a vesztibuláris központot és ez segíti az idegrendszer szerveződését, fejlődését.

5-6-7-8 évesek

A finommotorika fejlesztésére fektetjük a legnagyobb hangsúlyt. Ez a terület leghatékonyabban a játéktevékenységben fejleszhető.

Célunk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

A természetben megtalálható és házilag könnyen elkészíthető eszközök egyszerűsége kínálja a legtöbb és legváltozatosabb lehetőséget:

- labdajátékokban: kislabdák rongyból, zokniból,

- célba dobó játékokhoz: földre, falra rajzolt célok, lelógó, csengő, karika, műanyag zacskó, kosárlabda,
- ugróiskolák: földre rajzolt érdekes alakzatok, állatfigurák, csoportszobában ragasztott formák

4.1.2. Mozgás a kötelező foglalkozásokon

Helyi programunk a gyermek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztésre épít, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermekek fejlesztését, a továbbhaladás ütemezését.

4.1.2.1. Testnevelésfoglalkozások

Óvodánk tornaterme rendkívül jól felszerelt, így az egyes foglalkozások megtervezésénél a csoport általános fejlettségének és fejlődési ütemének figyelembe vétele mellett lehetőség van az eszközök és tornaszerek széles körű tervezett felhasználására.

A testnevelésfoglalkozások anyaga az atlétikai torna játékjellegű gyakorlataiból tevődik össze, kiegészülve a gyógytestnevelés preventív mozgásanyagával.

Lehetőség szerint az atlétikai gyakorlatok / futás, ugrás, dobás / anyagát olyan időszakra tervezzük, amikor azokat a szabadban végezhetik a gyerekek.

4.1.2.2. Mozgás szervezése foglalkozásokon

Óvodánkban a részben osztott csoportok, valamint az úszásoktatás miatt heti egy kötelező testnevelésfoglalkozás történik csoportonként.

A vegyes csoportok foglalkozásszervezésénél döntő szempont, hogy a két korosztályban (kis-nagy csoport esetén), mivel nem csupán életkorból adódóan más a gyermekek alkata, mozgásigénye, terhelhetősége, mozgástapasztalata, mozgáskoordinációja, helyzetfelismerő képessége, a helyi egy testnevelés foglalkozást eltérő időpontban kell tervezni.

Ez segít a vegyes életkorból adódó nehézségek kiküszöbölésében.

Cél:

- A gyermeknek önmagáról egyre pontosabb képe legyen, ismerje meg testrészeit, azok funkcióit.
- Örömmel vegyen részt a foglalkozásokban.
- Előzzük meg illetve csökkentjük a magatartási, tanulási problémákat, testtartási hibákat.

Feladat:

A rendszeres szervezett foglalkozások tervezésekor kijelöljük a képességfejlesztési lehetőségeket. A mozgásképes-ség-fejlesztés lehetőségei játékoknál a különböző játékfajtákban alkalmazott mozgással kapcsolatos jártasságok készségek kialakítása.

Észlelés

alaklítás, formaállandóság fejlesztése; formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbejárása,

kinesztétikus mozgásészlelés fejlesztése; behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése,

térészlelés fejlesztése; alapvető térirányok megismertetése, saját testrészek közvetítésével

Verbális fejlesztés

Testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos és gyakori megnevezése.

Fontos elv, hogy a gyermekek fejlődését csak akkor segítjük a megfelelően, ha a megfelelő időben a megfelelő tevékenységeket végeztetjük.

4.1.2.3. Tartalma

3-4 évesek

Testnevelési anyaga nagyrészt a természetes mozgásra épül. A nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat.

Különböző járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgyak alatt vagy tárgyak fölött. Az észlelés külön nincs tervezve, az a spontán fejlődés eredménye.

Kicsiknél fontos, hogy örömmel vegyenek részt a foglalkozásokon. Sokat segíthetnek ebben a mozgásos játékok, a játékokat az aktuális pedagógiai fejlesztési célhoz a legadekvátabban rendeljük hozzá.

Az óvónő döntését a játék kiválasztásában az óvodai játék-repertoár

segíti.

4-5 évesek

Nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése.

A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerül:

- az egyensúlyérzék fejlesztése;
- > különböző mozgások emelt felületen történő végzése,
- > fordulatok, testhelyzet-változtatások,
- > futás közbeni megállás,

- szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.

A testséma fejlesztésénél kiemelten az oldaliság tanítása.

Jobb-bal kifejezések bevezetése, dominancia erősítése.

Megjelenik az észlelés fejlesztése, de még nem kiemelt feladatként.

5-6-7-8 évesek

A legcélzottabb az észlelés fejlesztése.

Az alaklátás, formaállandóság fejlesztése /pl. csukott szemmel végzett gyakorlatok/.

Új feladatként jelenik meg a finommotorika fejlesztése.

Ezt segítjük a tornaszerek különböző fogásmódjával, kisebb, testrészekkel végzett mozgásokkal. Különböző méretű, alakú labdákat, botokat, szalagokat igyekszünk sokat és sokszor használni.

4.2.1. Mindennapi átmozgató, frissítő torna

Helyi programunkban az óvodai testnevelés szerves része a mindennapi frissítő torna.

Naponta egyszer, amikor nincs kötelező mozgásnevelés 10-20 perces időtartammal szervezzük meg. Időpontját csoportonként a csoport napirendjének megfelelően tervezi meg a óvodapedagógus.

Lehetőség szerint minél többször a szabadban célszerű a foglalkozásokat tartani – megfelelő időjárás és öltözet mellett.

Anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal.

Cél:- Egészséges életvitel kialakítása, a mozgás megszerettetése.

- Válgják igényükké a mindennapi mozgás.

- Fejlődjenek motoros képességeik.

Feladat: - Minden gyermek szívesen vegyen részt benne, majd válják igényükké a mindennapi mozgás.
- Legyenek kedvenc mozgásos játékaik, melyek eljátszását napközben maguk is kezdeményezik.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Kialakul a gyermekek mozgáskoordinációja.
Képesek lesznek mozgásukat a leghatékonyabban megtervezni.
Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
A rendszeres mozgás életformájukká kezd válni.
Tanult mozgásformákat készségszinten tudják alkalmazni a mindennapokban.
Mozgástevékenységek során kialakulnak az iskolaérettséghez szükséges értelmi, erkölcsi, akarati, esztétikai és munkajellegű tevékenységek képességei.
Örömmel és önként vesznek részt a különböző mozgásos tevékenységekben.

4.3. Úszásfoglalkozások

„ A víz, annak használata
elkíséri az egész emberiséget
a bölcsőtől a sírig.
Legjobb barátja annak,
Aki bánni tud vele,
De mindenkor
Félelmetes ellensége marad
Annak, aki nem tanul meg úszni”

/ Ovidus /

53/29. LILIOM ÓVODA

Óvodánkban jól felszerelt tanuszoda működik.

Mind a hat csoport lehetőséget kap az oktatásban való részvételre, illetve A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fejlesztése heti 1 külön órában történik. Bontott csoportokban történő oktatás biztosítja az ideális létszám megtartását, ami a tanmedence méreteihez / 7,2 m x 3,8m x 0,70m, 10-12 főt jelent / igazodik, így a gyermekek a saját fejlettségi szintjének megfelelő oktatásban vesznek részt.

A víz hőmérséklete: 30, 32 fok.

A személyi feltételek ideálisak: 1 fő úszásoktató – sportedző,
2 fő Hydrotherápiás Rehabilitációs Gimnasztikát végzett úszásoktató.

A felhajtóerő és a gravitáció állandó kölcsönhatása, valamint a közegellenállás új alkalmazkodási, tanulási folyamatokat indít meg a gyermek idegrendszerében.

Olyan mozgások gyakorlására is lehetőség nyílik, melyek a szárazföldön kivitelezhetetlenek. A sűrű, meleg közeg állandó taktilis ingerlést jelent. A közegellenállással szemben végzett mozgás növeli az erőnlétet. A tér három dimenziójának megismerésére ad lehetőséget.

- Cél:**
- a gyermekekkel való jó és hatékony együttműködés folyamatos kialakítása,
  - a vízben való mozgás örömeinek megéreztetése, megismertetése, ezzel hozzájárulva az egészséges életmód kialakításához,
  - az uszodai viselkedés megtanulása.

- Feladat:**
- fokozatos terhelés kialakítása a feladatokban és időben egyaránt;
  - a játékosság megőrzése mindegyik szakaszban.

4.3.1. Az oktatás szakaszai

4.3.1.1. Első szakasz – Vízhezszoktató tréning

/ 3-4-5 évesek /

A vízhez szoktatás első időszakába a csoport nevelői is bekapcsolódhatnak, így egy felnőtt több gyermeknek nyújt jelenlétével biztonságérzetet.

- Cél:**
- A gyermek szeresse meg a vizet, szívesen vegyen részt az órákon és
  - magabiztosan mozogjon az új közegben.

Feladat:

- a vízhez, mint új közeghez szoktatás
- passzív és aktív vesztibuláris feladatok,
- primitív poszturális reflexek leépítésére irányuló és a reflexgátolt kiinduló helyzetek megtartását szolgáló feladatok
- alátámasztási pontok megváltoztatására irányuló feladatok
- súlypontáthelyező feladatok
- vertikalizációval gravitációval kapcsolatos feladatok
- szem – kéz, szem – láb, szem mozgáskoordinációs feladatok
- szimmetrikus feladatok / két ütem /
- eszközökkel végezhető feladatok
- lebegés tanítása

4.3.1.2. Második szakasz – Kezdő tréning

/ általában 5-6-7 évesek /

Cél: - A siklás, és 3 úszásnem (gyors, mell, hát) alapjainak elsajátítása .
- Biztos vízbeugrás és vízbeérkezés végrehajtása.

Feladat:

- aktív egyensúlyérzéket és vesztibuláris szakaszt fejlesztő feladatok
- eszközökkel / változatos / végezhető feladatok
- járó, ugró feladatok
- vízbeugrások
- siklás tanítása,
- egyes úszásnemek alaptechnikájának kialakítására irányuló feladatok
- négyütemű feladatok

4.3.1.3. Harmadik szakasz - Haladó tréning

/ általában 5-6-7-8 évesek /

Cél: - 3 úszásnem (gyors, hát, mell) elsajátítása, és pontos, magabiztos kivitelezése versenyhelyzetekben is.

Feladat:

- úszómozgások egyéni technikájának javítása
- tervszerű fizikai terhelés úszásra
- nyolcütemű, nehezített mozgásfeladatok
- egy időben többirányú figyelmet igénylő, vesztibuláris, egyensúlyfejlesztő feladatok
- vízijátékok megismertetése

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Óvodásaink megalapozott vízbiztonsággal hagyják el az óvodát, szeressék a vizet és tudjanak benne mozogni./ SNI-s gyermekek testi lehetőségük, képességük szerint./

Legyenek tisztában az uszodai viselkedés szabályaival és tartsák be azokat.

4.3.2. SNI-s gyermekek úszás foglalkozása

Óvodánkban az SNI-s gyermekek számára külön biztosítjuk az úszás-foglalkozásokat. A víz, mint új közeg, új és más lehetőséget biztosít a mozgásfejlesztésben, mint a szárazföldi (tornatermi) mozgásfejlesztés

Cél

- a gyermek megismerje és megszeresse a vizet,
- biztonságban tudjon az új közegben mozogni,
- az egyéni képességeihez mérten tanuljon meg úszni,
- kialakuljon a vízben való mozgás, az úszás iránti igény a mindennapokban.

Feladat:

- egyéni keretek között biztosítjuk a foglalkozásokat, a gyermek bipoláris kapcsolatban tanulja az úszást,
- egyénre szabottan alkalmazkodunk a gyermek fejlettségi szintjéhez, napi hangulatához, motiváltságához,
- minden gyermek célzottan, a saját sérülésének megfelelően kapja a képzést,
- az új helyzettel (uszodába érkezés, átöltözés, uszodai viselkedés) segítjük a gyermek személyiségformálódását.

4.4. J á t é k

Nevelési programunk egyik kiemelten meghatározó tartópillére a játék, mely a 3-7 éves gyermek legalapvetőbb szükséglete, legfejlesztőbb tevékenysége. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A kisgyermek első igazi játszótársa a családban, az óvodában a felnőtt-a szülő és az óvodapedagógus. Ezért elengedhetetlenül fontos, hogy az óvodapedagógus utánozható mintát adjon a játéktevékenységre, és maradjon bevonható társ akkor is amikor a szabad játékfolyamat már kialakult. Illetve ha szükség van rá legyen segítő és kezdeményező. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását, alakulását. Az óvodapedagógus jelenléte a játékban legyen tudatos, reakciói legyenek indirektek, így teremtve meg az élményszerű, elmélyült játék kibontakoztatásának lehetőségét.

A gyermek a játékon keresztül tapasztalja meg az őt körülölelő világ sokszínűségét,

ismereteket szerez, kreativitása fejlődik, erősödik, valamint örömhöz, sikerélményhez jut általa. Nemcsak örömforrás, hanem a környezet érzékeléssel, mozgással, emocionálisan, intellektuálisan való megismerésének színtere is.
A játék önként vállalt tevékenység, amely nélkülöz minden kényszert.

- Lélektani alapja a gyermek
- tevékenységi vágya,
  - cselekvési szükséglete,
  - önállósági törekvése,
  - kíváncsisága,

Cél:

Kiegyensúlyozott, boldog gyermekek nevelése, akiknek a játékban fejlődik személyiségük és az intellektuális, mozgásos, szociális, érzelmi tapasztalatok többszöri átélésével képesek vágyaik és ötleteik kibontakoztatására.

Feladat:

1. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:

- **Nyugodt légkör.** Kevés, ésszerű, mindenki által betartható, a csoport nevelői által összehangolt szabály felállítása. A gyerekeknek érezniük kell a lehetőségeket és a korlátokat. A nevelők derűs, kiegyensúlyozott, empátiás, megértő, kitartó magatartása modellt a gyermekeknek, melyet az utánzásos tanulás során követnek. Tisztelnünk kell az egyszeri, megismételhetetlen gyermeki személyiséget.
- Megfelelő **hely** biztosítása teremben és udvaron egyaránt. Állandó és átmeneti játszóhelyek kialakítása a fejlődés és érés szükségleteinek megfelelően.
- A nap minden időszakában összefüggő, huzamosabb **idő** biztosítása. Az óvodapedagógusnak át kell gondolnia mikor érdemes végleg rendet csinálni? A játék befejezésének módja: játszócsoportonként csendben a gyermekek tudtára adni a rakodás tényét, ráadásidőt biztosítva.
- A biztosított **eszköz** legyen ötletadó, esztétikus, praktikus és fejlesztő.

2. A szabad játéktevékenység túlsúlyának megteremtése a napirendben.
3. Különböző korosztályok együttes játékának támogatása.
4. Élmények és tapasztalatok biztosítása, melyektől gazdagabb lesz a játék.
5. Szükség esetén segítségnyújtás az egyén és életkor figyelembevételével.
6. A játék továbblendítéséhez javaslatok, ötletek nyújtása.
7. Családok ösztönzése az otthoni élményszerzésre és játszásra!

A 3-6-7-8 éves korban megfelelő játékfajta gazdagítása, az eszköztár, játékrepertoár bővítése.

Tartalma:

A különböző játékfajta keverednek a gyermek játékában. 3-4 éves korban **gyakorlójáték** a legjellemzőbb.

Megjelenési formái: mozgásos

verbális
manipulációs

A gyakorlójátékból bontakozik ki a *szimbolikus szerepjáték*, melynek nagy szerepe van a szocializáció folyamatában a kommunikációs készség, az önuralom, akarat, szabálytudat, erkölcsi érzék fejlődésében.

A gyermek személyiségéről szerepjátékának megfigyelése során tudhatunk meg a legtöbbet.

A *konstrukciós* /szerkesztő/ játék során az alkotás, létrehozás örömét éli át a gyermek.

Szabályjátékoknál a legfontosabb, hogy megtanulja a gyermek a szabályokhoz való igazodást.

Az óvodapedagógus magatartása, szerepe a szabad játék folyamatában:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatosan jelen van, szemlélője, figyelője, követője a tevékenységnek. Mintát adó, kezdeményező, támogató, elfogadó játszótársa a gyermeknek.

Csak annyit segít, hogy a gyermek boldoguljon a tevékenységben, ezzel megadja az önállóság és alkotás örömét.

Gyakran alkalmazunk megerősítő metakommunikációs jelzéseket a megerősítésre, minél kisebb a gyermek, annál többször.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek hosszabb időn keresztül elmélyülten részt venni a játékban.
- Szívesen vállal szerepet, együttműködő, alkalmazkodni képes a szabályokhoz és a társaihoz.
- Változatos és bonyolult építményeket alkotnak.
- Játékeszközöket készítenek.
- Gazdag ötletvilág, kreativitás jellemzi őket.
- Élvezik a szerepjátékokat, azok szabályait betartják.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1. Személyi feltételek / az óvodapedagógus feladatai /

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelő munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Legyen elfogadó, segítő, támogató attitűdje, amely modellt, mintát jelent a gyermekeknek. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

- A gyermek alapvető szükségletének - érzelmi biztonságának nyújtása.
- Legyen attitűdje elfogadó, együttműködésre törekvő.
- Alakítson ki partneri viszonyt a csoport datusával.
- Fejlesztő munkáját a gyermek ismeretében tervezze meg.
- SNI-s gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A migráns gyermekeknek biztosítani kell az óvodai nevelés folyamatában a lehetőséget arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A gyermek megismerésének lépései:

- Óvodában - játékhelyzetben
  - fejlődési mutatók ismerete – általános tendenciák

Folyamat követése a fejlődés mutatóinak megfigyelési szempontsora alapján:

- értelmi
- érzelmi - akarati
- mozgásos
- szociális

Iskolai követés

- A gyermek iránt érdeklődő kérdések küldése a tanítónőnek / válaszborítékkal/

5.2. Csoportszervezés elvei

Az óvoda hagyományainak, lehetőségeinek figyelembevételével történik.

A csoportszervezést a homogén és heterogén összetétel tekintetében az óvodapedagógus attitűdje, a gyermekek szükségletei a családok igényei határozzák meg.

Csoportonként 2 SNI-s gyermek integrálása.

5.3. Tárgyi feltételek

Ld. melléklet.

5.4. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend kialakításának biztosítása elengedhetetlen. A napi. és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki az óvodavezető jóváhagyásával.

A **napirend** mindennapi életbe való beépítése biztosítja az alapvető társadalmi, higiéniai és munkaszokásokat. Egészséges rendszert visz a gyermekek életébe. A helyesen kialakított életritmus visszahat az életfolyamatokra, ezért fontos a folyamatos, rugalmas, de következetes napirend, mely a játék kiemelt szerepét figyelembe veszi. A gondozás

53/35. LILIOM ÓVODA

kiemelt feladat, ezen keresztül is nevel, kapcsolatot épít az óvodapedagógus és segíti a gyermekek önállóságának fejlődését, együttműködve a gondozást segítő munkatársakkal., a csoportos dajkákkal.

Cél:

- Differenciált tevékenységek tervezésével a napirend és heti rend segítse elő a gyermekek egészséges életritmusának kialakulását.
- Járuljon hozzá a gyermek egyéni harmonikus, testi, lelki szükségleteinek kielégítéséhez .
- Biztosítsa a változatos tevékenységekhez az alapvető időt, helyet, szem előtt tartva a játék szerepét.

Feladat:

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez.

Legyen folyamatos, rugalmas. Minden tevékenységre vonatkozóan az óvodapedagógusok alakítják ki a tevékenységek közötti harmónikus arányokat, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Ezek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Érzelmi biztonság nyújtása az ismétlődő, rendszeres szokások kialakításával.

Az óvodapedagógus tevékenysége és az óvoda működését segítő nem pedagógusalkalmazottak összehangolt munkája a gondozás folyamatában.

Törekszünk, hogy minél többet mozoghassanak lehetőleg szabad levegőn.

A hetirend és napirend folyamatos és rugalmas kezelése az adódó élmények, események, lehetőségek maximális kihasználása érdekében.

Az uszoda és a tornaterem rendjének jó beosztása.

Nyári élet tartalmas megtervezése, szervezése.

Tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A csoport napirendjének összehangolása mindig tanév elején történik.

A napirend és hetirend minden tanév második felében módosul, mert a kiscsoportosok is elkezdik az úszásfoglalkozást.

Az óvodapedagógusok által készített kötelező dokumentumok, feljegyzések szolgálják az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlődését.

Dokumentumok: Anamnézis lap, szülői nyilatkozatok.

Jelenléti napló.

Csoport napló (nevelési-tanulási terv, heti-napirend)

Az óvodapedagógusok által készített „megfigyelési lapok”.

Középsős szűrés lapjai.

Szükség szerint az iskolaérettségi dokumentumok.

5.5. Az óvoda kapcsolatrendszere

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és szükséglekekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott, kezdeményező és együttműködő.

Család - óvoda

A gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a pedagógusközösség szoros együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség. A gyermek elsősorban a családban nevelődik, az óvoda kiegészíti a nevelési folyamatot. Az együttműködés formái változatosak. Érvényesülnek az intervenciós gyakorlatok, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.

Cél: - A családi neveléssel együtt, egymást kiegészítve a gyermek fejlődésének elősegítése.
Partneri viszony kialakítása.
Szülői jogok tiszteletben tartása.

Feladat: - Szülők bevonása az óvodai életbe.
Szülők tájékoztatása.
Kölcsönös bizalom kialakítása.
Családhoz illesztett segítségnyújtás (intervenciós gyakorlat).
Diszkréten kezeljük az információkat családról, gyermekről.

Együttműködés formái:

- óvodai jelentkezést megelőző nyílt napok,
előjegyzés, beiratkozás,
nyáron ismerkedési délután a felvett gyermekekkel,
igény szerint családlátogatás,
szülői értekezletek, igény szerint fogadóórák,
SZK értekezlet,
nyílt nap,
munkadélután,
ünnepi előkészületek: (karácsony, farsang, húsvét, föld hete stb.)
LILIOM HÉT.

Fenntartó: Az óvoda zavartalan működése érdekében folyamatos, széleskörű, korrekt kapcsolattartás.

Óvodába lépés előtt:

Bölcsőde: Segíti az átmenetet, ha ismerjük egymás munkáját.

Óvodai élet során:

Ferencvárosi Pedagógiai Szak- és Szakmai Szolgáltató Központ: Párbeszédre alapuló, folyamatosan működő kapcsolat alakult ki. A szülők egyetértésével fejlesztő foglalkozásokat,

53/37. LILIAM ÓVODA

iskolaérettségi vizsgálatokat végeznek. A szülők bele- egyezésével középsős szűrés. Hetente jár fejlesztőpedagógus és pszichológus, rehabilitációs célú foglalkozásokat tartanak.

Logopédus: Hetente három napon, összesen 11 órában segíti a gyermekek beszédfejlődését.

Gyámügyi Osztály: Gyermekvédelmi felelős tartja a folyamatos kapcsolatot.

Családsegítő Központ – Gyermekjóléti Szolgálat: Az óvoda közvetítő szerepet tölt be.(pl. tájékoztatás lehetőségekről, szükség esetén)

Gyermekorvosi Szolgálat: Szükség szerint orvosi vizsgálatok, prevenció.
Orvosi nyomon-követés vezetése az óvodáskor teljes ideje alatt.
Rendszeres fogorvosi szűrés.

Pedagógiai Szakmai Szolgálat. A fenntartó által biztosított óvodapedagógiai koordinátorral folyamatos a kapcsolat munkaközösségi foglalkozásokon, szakmai kérdésekben.

Szabó Ervin Könyvtár: kapcsolattartón keresztül, alkalmanként.

Ferencvárosi Művelődési Központ: összekötő, kapcsolattartó óvodapedagógus közvetítésével – programokon való részvétel és információ közvetítése a szülők felé.

Ferencvárosi Szabadidő Sport Egyesület: Folyamatos kapcsolat az összekötőn keresztül. Sportversenyeken, sportrendezvényeken való részvétel.

Óvodai élet után:

Iskolák: Folyamatosan fejlődő a kapcsolatunk. Részt veszünk különböző iskolai programokon, csak óvodapedagógusok vagy gyerekekkel együtt. Az iskolából is jönnek hozzánk, ismerkedni az óvodai munkával. Szülői értekezletre is meghívjuk őket. Óvoda – iskola összekötő biztosítja a folyamatosságot.

6. A MOZGÁS - JÁTÉK ÓVODAI PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

6.1.– Verselés, mesélés

A mesélés, verselés nyújtson érzelmi biztonságot a gyermeknek, segítse az anyanyelvi nevelést / beszédkésztség, kifejezőkésztség, szókincsbővítés /.

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

Kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

Visszaigazolja a kisgyermek esetleges szorongásait és egyben feloldást és megoldást is kínál!

A mese hallgatás intim állapotában a gyermek eleven, belső képi világot jelenít meg.

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Cél:

A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.

Feladat:

Irodalmi élményhez juttatni a gyermekeket, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek segítségével.

Mese – vers hangulat megteremtése a csoportban.

/meseszoba, mesetarisznya, meselámpa, mesepárna /

Személyes kapcsolat kialakítása a gyermekekkel az irodalmi élmények közvetítése során.

Érzelmi biztonság nyújtása.

A mesék – versek élményszerű előadása.

Sok lehetőség biztosítása a mese – vers megélésére / ismétlés, eljátszás /

A mondókák és a népi versikék zeneisége mozgásra készíti a gyermeket.-játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek.

A gyermekek mese és versalkotásának támogatása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálásával az önkifejező képességük fejlesztése.

- Jelmezek, „öltözékek” álljanak rendelkezésre, hogy a gyermekek kedvük szerint mesei szereplőket, mese részleteket játszassanak.

Az irodalmi anyag összeállítása az életkori sajátosság, érdeklődés, ünnepek, hagyományok figyelembevételével.

-A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag világának alkalmazása a mindennapi óvodai nevelés során!

- Mindig, bármilyen helyzetre legyen tarsolyában egy, egy mondóka, vers.

-Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek egy-egy mese – vers által érzelmileg közelebb kerüljenek a természet és emberalkotta környezethez.

- Felismerjék az abban rejlő értékeket és törekedjenek azok megőrzésére.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen ismétlegessék a mondókákat,verseket,
- várják igényeljék a mesehallgatást,
- önállóan tudjanak történeteket kitalálni, eljátszani
- szívesen meséljenek,bábozzanak,dramatizáljanak

6.2 Ének,zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés helye a nevelési folyamatban

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. A gyermekek megszeretik az énekes játékokat, megszokják a szép tiszta éneklést. Az ének-zene foglalkozások, énekes, éneklés központú a **magyar zenei hagyományokra épülő foglalkozások legyenek!**

Cél:

- felkelteni és fenntartani a gyermek érdeklődését a zene iránt.
- érzékenyvé tenni őket a környezet hangjaira.
- énekléssel, énekes játékokkal, mondókázással az érzelmeik gazdagítása.
- a családoknak minta adása az otthoni zenei nevelésre!!
- zenei képességek fejlesztése:

éneklési készség fejlesztés

zenei hallás fejlesztése

ritmusérzék fejlesztése

zenei alkotókedv fejlesztése
zenei emlékezet fejlesztése
zenei formaérzék fejlesztés
mozgásanyag
zenei kreativitás

Szorosan kapcsolódik más nevelési területekkel (matematikai, irodalmi nevelés, környezet megismerésére nevelés, rajzolás, mintázás, kézimunka). Az anyanyelvi neveléssel alapvető, átfogó kapcsolatot képez. A **néphagyomány**, a művészi értékű gyermekdalok, zenei szemelvények, felébresztik a gyermek zenei érdeklődését, zenei műveltségük alapjául szolgál.

Feladat:

- a gyermek joga a leszzebbet és legjobbat kapni.
- az óvodapedagógus legyen minta zenei felkészültségével!
- zenei nevelés képességek szerint, nem konkrét korcsoportra bontva.
- a gyermek önkéntes utánzásra, összerendezett mozgásra hangolása (óvodapedagógus minta)
- SNI-s gyermekek bekapcsolódási lehetőségének biztosítása
- kiemelt képességfejlesztés
- környezet hangjainak megfigyelése
- zenei - népzenei kincseink, a magyar népi mondókák, ölbeli játékok, népi énekes játékok, népdalok, néptáncok, hagyományok megszerettetésére, megismertetésére, fenntarthatóságára való törekvés!
- népnyelvi kifejezések értelmezése, tanítása a művek megszólaltatása előtt.
- tiszta forrású népzenei művek hallgatása, megtanulása
- műzene válogatása megtanulásra, hallgatásra
- kortárs műzene válogatása, megtanulásra, hallgatásra
- komolyzenével való ismerkedés, gyermekeknek való művek részleteinek közvetítésével.
- a zenehallgatási anyag megválasztásakor vegyük figyelembe a gyermek nemzetiségi és etnikai hovatartozását is.
- A felnőtt minta spontán utánzásával a **közös** éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A feladatok sikeres megoldása elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását!!

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek felszabadultan, örömmel sajátítják el, és rendszeresen gyakorolják a zenei anyanyelvet.

Tudjanak és szeressenek énekes játékokat játszani, élvezzék és várják a zenehallgatást.

Képesek legyenek megkülönböztetni a zenei fogalompárokat, ritmust, dallamot, mozgást tudjanak kitalálni, és rögtönözni.

6.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A művészet a valóság megismerésének sajátos formája; érzékenység az élet szépségeinek, értékeinek felfedezésére.

Az ábrázolás a gyermek festő, mintázó, rajzoló, díszítő kézimunkázó konstruáló, építgető, képalakító újrateremtő-cselekvő-tevékenysége.

A gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszköze a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.

A gyermek számára fontosabb a tevékenység, és ennek öröme mint maga a produktum.

Az ábrázoló tevékenység a környezet megismerése során felkeltett érzések kifejezésére, feldolgozására ad lehetőséget.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység áthatja az egész óvodai nevelést.

Cél:

-A művészeti nevelés során a gyermekek nyitottá váljanak, alakuljon ki igényük az esztétikai élmények befogadására, átélésére, önkifejezésre, alkotásra, alkotási vágyuk bontakozzon ki.

- A vizuális kultúra alapelemeinek megismertetése, intellektuális látásmód meg-
alapozása.

Mindez lehetővé teszi a pontos, részletekbe menő érzékelést, észlelést, a pontosabb megfigyelést, valamint a fantáziavilág gazdagságát és annak képi kifejezését.

Feladat:

-A tevékenység igazodjon az egyéni fejlettséghez és képességekhez

-A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá tétele, az intellektuális látásmód kialakulásának meg-
alapozása

,- finommotorika fejlesztése.

-A népművészet értékeinek beépítése a tevékenységbe kézműves techni-
kák megjelenése a mindennapi gyakorlatban /agyagozás/.

-Vizuális tevékenység feltételeinek biztosítása .

- elegendő idő, hely, sokféle anyag

-rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző

technikai alapelemeivelés eljárásaival való
megismertetése

-képi, plasztikai kifejezőképesség, komponálás, térbeli

tájékozódó és rendezőképeség alakítása

- nyújtson sok esztétikai élményt.

Mindez lehetővé teszi a pontos, részletekbe menő érzékelést, észlelést,
a pontosabb megfigyelést, valamint fantázia képeinek élénk, változatos
kibontakozását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

-

- Kreatív módon tudjanak megvalósítani saját elképzeléseket.

- Képesek legyenek a megismert technikák alkalmazására.

- Saját maguk öröme tudjanak alkotásokat létrehozni egyénileg és
csoportban együttműködve.

- Szívesen alkalmazzák a népi kismesterségek kézműves technikáit.

- Környezetükben található sokféle anyagokból bátran készítsenek alkotásokat,
használati és játék eszközöket.

-Kialakul esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk

- Becsülik meg saját és mások munkáját.

6.4. A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

- Óvodásaink természeti és társadalmi környezetüket tevékenyen megismerjék,
megszeressék, és jól érezzék magukat benne és ezek védelmére ösztönözzük őket.

- , -Olyan szokások, viselkedésformák kialakítása, amelyek a későbbiek folyamán megalapozzák a természeti és társadalmi környezetükkel való harmonikus kapcsolatukat.
- A természeti és a társadalmi értékek megőrzését, védelmét, ápolását életkoruknak megfelelő módon integrálják személyiségükbe.

Feladat:

- Az óvodában és az óvodán kívül, természeti és környezeti élmények és tapasztalatok szerzésének, és az ezzel kapcsolatos tevékenységek feltételeinek biztosítása.
- Környezet-és természetvédelmi tapasztalatok gyűjtése, kísérletek, víz,levegő, talaj, növény, állat.
- Életkori sajátosságainak és egyéni képességeiknek megfelelően alakítsuk szokásaikat, tevékenységek által, lehetőséget adva a gyerekek ötleteinek, rávezetni a környezetükben lévő összefüggésekre, nevelni őket a környezettel való együttélésre, a környezet megóvására,védelmére.
- Teremtünk olyan feltételeket amelyben felkeltjük matematikai érdeklődésüket, és tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő világ formai, mennyiségi, téri viszonyairól és ezeket tevékenységeikben alkalmazzák.
- Olyan légkört biztosítunk a gyerekek számára, amelyben fejlődhetnek erkölcsi tulajdonságaik, döntési és véleményalkotási képességeivel fejlődhet személyiségük, formálódhat, alakulhat nemzeti identitásuk.
- Az óvoda környékére tervezett séták alkalmával közvetlen környezetük megismerése, megszerettetése, lokálpatrióta szemlélet csíráinak alakítása.
- Hagyományok,„Zöld”jeles napok megszervezése.
- A szülők bevonása lehetőség szerint/eszközgyűjtés, kirándulás tervezése, közös tevékenységek szervezése/
- Sajátos nevelést igénylő gyermek esélyegyenlőségének biztosítása.
Egészséges életmód, napirend-bioritmus, táplálkozás, mozgás, betegség megelőzés.
Mentálhigiéné. Kiegyensúlyozott, nyugodt családi óvodai légkör biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyerekek tudják saját és szüleik nevét és lakcímüket.
- tudják születésük helyét és idejét.
- tudják az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét és a napszakokat.
- a szűkebb környezetükben élő növények, állatok nevét.
- ismerik óvodánk környékét, épületeket azok funkcióit.
- ismerik6-8 háziállat, madár, vadon élő állat, hal, rovar nevét, életformáját, azok védelmét
- ismerik a környezetükben lévő növényeket azok néhány tulajdonságát, védelmüket
- felismerik az időjárás és annak változásainak, emberekre és természetre gyakorolt hatását.
- ismerik és alkalmazzák az alapvető viselkedési szabályokat.
- ismerik a legalapvetőbb közlekedési szabályokat.
- matematikai összefüggéseket felismernek, alapszinten kialakulnak matematikai alapfogalmaik.
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- részt vesznek életkoruknak megfelelő környezetvédelmi akciókon.
- a jeles napok üzenetét értsék életkoruknak megfelelő módon.
- alakuljanak a környezet védelmét és óvását kialakító szokások.
- alapvető ismereteik legyenek a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatban.
- legyenek tapasztalataik az egészséges életvitellel kapcsolatban.
- fogadják el és a lehetőségekhez mérten, tolerálják, segítsék erre szoruló társukat.

53/45. LILIOM ÓVODA

- alakuljon ki kötődés a szülőföldhöz.
- Tudjanak önállóan véleményt alkotni és alakuljon döntési képességük, fejlődik ítélőképességük.

Hagyományaink, ünnepeink. Múlt, jelen, jövő

Cél: a néphagyományok, népi tudás átadása, óvodás hagyományaink alakítása, ápolása, jeles napok megünneplése életkoruknak megfelelő módon.

Feladat:

- a tervezésben fordítsunk gondot arra, hogy a hagyományok keretét, támpontot adjanak a gyerekek életében, a megvalósítások egymásra épülő és egymással összefüggő tevékenységekben valósuljanak meg.
- az időről –időre való készülődések folyamán érzelmileg gazdagabb, értelmileg fogékonyabb, közösségben elfogadóbb, egyénileg kreatívabb gyermekké váljanak.
- saját népünk folklórjának megélése segítse nemzeti identitásuk kialakulását, más népek hagyományörzésének tolerálását.
- amennyiben kortárs kapcsolataikban találkoznak más nemzetiség kultúrájával, ismerkedjenek meg vele életkoruknak megfelelő szinten
- a népi kismesterségek által hozzuk közelebb a néphagyományokat.
- a családokat is vonjuk be, lehetőség szerint a tevékenységekbe.
- a „jelen” ünnepeit és jeles napjait is érdekes tevékenységekkel és az adott szokások kialakításával varázsoljuk ünneppé.
- a népszokás közösségi, összetartó erejét használjuk ki a nevelésben.
- a hagyományok ápolásának fontos szerepe legyen természeti és társadalmi örökség megőrzésében, nemzeti értékeink fennmaradásában.
- környezetvédelmi jeles napok felhasználása a gyermekek környezeti tudatformálásában

A magyar néphagyományok megjelenése különböző tevékenységformákban.

Irodalmi nevelés: népmesék, közmondások, szólások, rigmusok.

Ének-zene: dalos játékok, népdalok, mondókák, népzene.

Rajzolás, mintázás, kézimunka: népi kismesterségek kapcsán, agyagozás, fonások, szövések, nemezélés, tojásfestés, mézeskalácssütés, gyöngyfűzés, szálal anyagok feldolgozása

Környezet tevékeny megismerése: népszokások, jeles napok, népi jóslások,

Mozgásfejlesztés: népi ügyességi és sport játékok

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A néphagyományok ápolása kapcsán alakuljon ki kötődés szülőföldjükhöz.
- A népi tudás átörökítése gazdagítsa személyiségüket.
- Az ünnepi előkészületekben aktívan és örömmel vegyenek részt.
- Ismerjék az óvodában megünneplelt jeles napok hagyományait.
- Készítsenek a néphagyományokhoz kapcsolódó eszközöket

Óvodánk ünnepei

Néphagyományok:

Advent
Mikulás
Karácsony
Farsang
Húsvét

Óvodánk hagyományai:

Színházlátogatás/bérlet
Közös kirándulások / ősz, tavasz /
Közös játékok, versenyek
Tornaverseny
Lilium Hét

Zöld, jeles napok:

Állatok Világnapja 10.04.
Víz Napja 03.22.
A Föld napjának hete 04.22-től
Madarak és Fák Napja 05.11

Nemzeti Ünnepek Március 15.

6.5. Munka jellegű tevékenységek

A munka és a munka jellegű önként vállalt, szívesen végzett aktív, játékos tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze.

Természetesnek tartják szükségességét, élvezik eredményét.

a közösségi kapcsolatok, a kötelesség teljesítés eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél:

- A munka során ismereteket szereznek társadalmi és természeti környezetükről.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, tulajdonságok alakítása

A leggyakoribb munkafajták:

- önkiszolgáló munka
- önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő, segítő munkák, / naposság, saláta-készítés, törölköző kiosztás, seprés.../
- csoporthagyományokhoz kapcsolódó munkák /díszítés, ajándékok készítése.../
- élő környezet rendszeres ápolása /növények gondozása, teremben, udvaron.../
- önként vállalt alkalmi megbízások

Feladat:

szükséges eszközök ésszerű használatát, munkafogásokat, azok sorrendjét, szokásokat.

-Az önálló munkavégzés feltételeit meg kell teremteni.

-Biztosítani kell a munkajellegű feladatok állandóságát és folyamatosságát.

- Egyéni sajátosságokat figyelembe kell venni.

-Nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben érezzék a gyermekek, hogy

munkájukat számon tartják, reálisan, saját magukhoz mérten, fejlesztő szándékkal

értékelik.

Tilos a munkával büntetni. A munkát mindig be kell fejezni.

/ segítség, támogatás /

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek szeretnek és tudnak együttműködve dolgozni,
- önállóan végzik a naposi munkát, ügyelve a szép terítésre,
- segítenek a kisebbeknek.
- alakuljon kötelességtudatuk, kitartásuk, felelősség és céltudatosságuk.

6.6. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás spontán tevékenység, amely élményekre, tapasztalatszerzésre, cselekvésre épül, belső motivációból fakad, és a játékba integrálva valósul meg.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ezért fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, természetes kíváncsiságát kielégíthesse. A szűkebb és tágabb környezet tapasztalati úton történő megismerésével érhetjük el, hogy a gyermekek szeressék, tiszteljék és védjék környezetüket, kialakuljon környezettudatos magatartásuk.

Cél:

- A gyermeki személyiség fejlesztése,
- kompetenciáinak fejlesztése,
- attitűdök erősítése,
- képességek fejlesztése,
- életkornak megfelelő korrekció és prevenció.

Feladatok:

- Biztonságos, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Gazdag, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés és felfedezés lehetőségeinek biztosítása.
Az adott időszak tervezett témájához kapcsolódó élményalap megteremtése, átélése. megtapasztalása közösen. Ehhez biztosítjuk a játékfolyamat során a játéktéma bővítését. Ennek lényeges eleme az új vagy új formában felkínált játékeszköz.
- A gyermek kíváncsiságának, problémamegoldás iránti igényének kielégítése.
- A tanuláshoz való pozitív beállítódás kialakulásának elősegítése.
- A gyermeki kreativitás kibontakozásának támogatása.
- A gyermek önértékelési képességének megalapozása.
- A tanulás folyamatában figyelembe vesszük a gyermekek személyiségéből adódó eltéréseket és ennek tükrében segítjük fejlődésüket.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos, modellkövetéses tanulás.
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás.
- Gyermeki kérdésekre, kíváncsiságra épülő tanulás.
- Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás irányítása

A tanulás szervezését sajátos heti rendünk megkönnyíti, mert hetente 2x 1 alkalommal, az úszás-foglalkozás ideje alatt csak fél csoporttal tevékenykedhet az óvodapedagógus. A tanulási folyamat ilyen módon történő szervezése tervszerű és átgondolt felkészültséget kíván a pedagógus részéről.

53/49. LILIOM ÓVODA

A tanulás szervezésénél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, hogy az mindig gyakorlati tevékenységbe ágyazódjon és sok gyakorlási lehetőséget biztosítunk.

<i>Szervezett tanulás formái</i>	
Kötelező	Testnevelés, Mindennapi átmozgató, frissítő torna Úszás
Kötetlen	Mese-vers, Ének-zene, énekes játék Rajzolás, mintázás, kézimunka Környezet tevékeny megismerése

A tanulás értékelése:

Az óvodapedagógus értékelése egyénre szabott, a biztatás, ösztönzés, jellemzi. Minden gyermeket annak alapján értékel, hogy honnan indult el és milyen fejlődési utat tett meg. Ennek hatására alakul a gyermek önképe, önértékelése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek nyitott érdeklődésű, tanulásra könnyen motiválható.
- Tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Jellemzi a szándékos figyelem, nő a terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás is.

Felhasznált irodalom:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja 2009.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet 1996.

Pedagógiától a pszichológiáig
Alex-typo Kiadó 1993. Budapest

Kudarccal az iskolában
Alex-typo Kiadó 1992.,1993. Budapest

Porkolábné Dr. Balogh Katalin, Dr. Páli Judit,
Pintér Éva, Szitzné Gregorits Anna:
Komplex Prevenációs Óvodai Program
OKI

Lakatos Katalin: A Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztikai
Módszer
Fejlesztő Pedagógia, Budapest. 1993. 1-2, 67-68

Lakatos Katalin: Új módszer a nagycsoportos óvodások
Komplex fejlesztésében
Óvodai nevelés, 1993. XLVL.887-888

Nagy Jenőné: Óvodai program készítés – de hogyan?
NAT TAN Sorozat Budapest, OKI 1996.

Orgoványi Anikó: Művészeti és természeti nevelés
Új pedagógiai Szemle
Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban
OKKER Oktatási Kiadó

Dr. Gósy Mária: Beszédviselkedés az óvodában
Regiszter

Képességek hierarchiája

Nagy Jenőné: Csak Tiszta Forrásból 2002.

Kósáné Ormai Vera : A mi óvodánk

Zöld ovi ötletgyűjtemény (Szerkesztő: Vargáné B. Gabriella)

Székely Lajos: Egészségpedagógia (főiskolai kézikönyv)

Körmöczi Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában

Minősített óvodai programok: Körlánc környezeti nevelés választható programja
(Kuti István és Kuti Istvánné)

Katona Imre: Bevezetés a néprajz tudományába

Tarján Gábor: Minden nap hagyomány

Csuka Timea: A zene szeretetére nevelés, zenei tehetséggondozás

Nagy Balázszné Szarka Júlia: Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának
„ megzenésítése „

Dr. Gálné – Ringató tanfolyam, saját jegyzet

2011. évi CXCV törvény-a nemzeti köznevelésről

53/51. LILIAM ÓVODA

20/2012. (VIII.31.) EMMI Rendelet

255/2009. (XI.20.) Kormány Rendelet az Óvodai nevelés országos allpprogramjának kiadásáról

363/2012. (XII.17.) Kormány Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

Óvónők Kincsestára –Módszertani Kézikönyv 2013.február-RAABE Kiadó

7. Legitimációs záradék

A LILIAM ÓVODA
MOZGÁS - JÁTÉK ÓVODAI PROGRAMJÁT

1. Elfogadta:

.....
Nevelőtestület képviselőjében

Dátum: 2010-03-16.

2. Véleményét nyilvánította:

.....
Szülők közössége nevében

Dátum:

3. Véleményezte:

.....

Dátum:

4. Jóváhagyta:

.....
Ferencvárosi Önkormányzat

Legitimációs záradék

A LILIOM ÓVODA MOZGÁS-JÁTÉK ÓVODAI PROGRAMJÁT

Elfogadta:

<u>Névsor</u>	<u>Aláírás</u>
1. Bíró Mária	.....
2. Botos Károly	.....
3. Molnár Ernőné	.....
4. Dénes Eszter	.....
5. Fontos Klára	.....
6. Gér Károlyné	.....
7. Góber Zsuzsanna	.....
8. Horváth Lászlóné	.....
9. Kajtár Ildikó	.....
10. Kassa Katalin	.....
11. Kern Éva	.....
12. Lőrinczné Benák Éva	.....
13. Lukácsi Ilona	.....
14. Zsellérné Mikóczi Eszter	.....
15. Papp Ilona	.....
16. Sebőkné Dömök Zsuzsanna	.....
17. Surányi Ferencné	.....
18. Turi Erzsébet	.....
19. Zelenák Józsefné	.....
20. Végh Edit	.....
21. Ráczi Nikoletta	.....
22. Kovács Nikoletta	.....
23. Némethné Láng Noémi	.....
24. Horváth Anna	.....

Intézkedések

A Helyi Nevelés Program érvényessége:

2010.09.01-től, 2014.08.31-ig

A Helyi Nevelési Program felülvizsgálata:

2012/2013. nevelési évben

A Helyi Nevelési Program módosításra kerül, ha jogszabályi változás történik.

A Helyi Nevelési Program nyilvánosságra hozatalának módja:

2010.09.01-én a Ferencvárosi Önkormányzat honlapján történik.

Készült: 2010.04.23.